

Deris: Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi
Ünite: III - Kur'an'da Bazı Kavramlar

Kavramlar:

Hidayet, ihsan, ihlas,
takva, sırat-ı
müstakim, cihat, salih
amel, şehadet

Konular:

İslam'ın Aydınlık Yolu: Hidayet
Allah'ı Görüyormuşçasına
Yaşamak: İhsan
Allah İçin Samimiyet: İhlas
Allah'ın Emir ve Yasaklarına
Riayet: Takva
Doğru Yol: Sırat-ı Müstakim
Allah Yolunda Mücadele: Cihad
İyi, Doğru ve Güzel Davranış:
Salih Amel
Kur'an'dan Mesajlar

Sunumdaki Başlık Türleri:

- Konu başlığı
- Alt başlık/Kazanım
- Okuma parçası

İslam'ın Aydınlık Yolu: Hidayet

Hidayet, Allah'ın insanlara akıl, düşünme, öğrenme, hatırlama gibi yetenekler vermesi ve insanların da bunları kullanarak doğru yolu bulmasıdır. Hidayetin zıddı ise dalalettir.

Akıl ve irade verilen insan, İslam'a göre hidayete veya dalalete yönelmede serbest bırakılmıştır. Allah, "Şüphesiz biz ona doğru yolu gösterdik; artık o isterse şükreden olur, isterse nankör." (Kur'an, İnsan [76] 3) buyurarak insanın tercihte özgür olduğunu bildirmiştir.

Hidayet, isteyene edilir *(Kur'an, Fatiha [1] 6)*. Dilemek kula aittir. Kul dileyecek, Allah da hidayeti yaratacaktır *(Kur'an, Hac 16; Rad 27; Şura 13; Teğabün 11)*. Çünkü hidayet etmek, Allah'a aittir *(Kur'an, Leyl [92] 12)*. Yani kişi önce iman edecek, sonra hidayet gelecektir. Hidayet bir sonuçtur, sebep insanın isteğidir.

“... Onlar, Rabblerine inanmış gençlerdi. Biz de onların hidayetini arttırdık.” *(Kur'an, Kehf [18] 13)*.

“Allah Dilediğini Mi Saptırır, Şaşırtır!?”

“Allah, kimi dilerse onu şaşırtır. Kimi de dilerse onu dosdoğru yol üzere kılar.” *(En’am 39, Diyanet İşleri Başk. Meali).*

“Allah dilediğini doğru yola/sapkınlığa iletir” diye çevrilince o zaman **“Dileyen iman etsin, dileyen inkâr etsin.”** *(Kehf [18] 29)* veya **“Allah herkesin yola gelmesini istiyor.”** *(Nisa [4] 26-27)* ayetleriyle çelişmiş olur! Hem zaten Allah’ın dilediği bir şeyi tersine çevirmek mümkün müdür?

Şeytanın birisiyle buluşması sebep değil, sonuçtur. Biz sapınca şeytana davetiye çıkarırız, o da gelir. Yine **“Allah, fâsıklardan (günahkârlardan) başkasını saptırmaz!”** *(Bakara [2] 26).* Yani Allah saptırmaz. Birey yoldan çıkar, Allah da onun sapmasını onaylar.

Dolayısıyla ayetin doğru çevirisi şöyledir:

“Allah, dileyeni saptırır/şaşırtır, dileyeni de doğru yola iletir.”

Kalpler Niçe Mühürlenir?

Kalplerin mühürlenmesi sebep değil, sonuçtur. Allah dilediği için kalp 'kilitlenmez.' Kişi inanmayacağı için bu yapılır. 'Kilitlendi, bitti, bundan daha geri dönüş olmaz' diye bir ümitsizlik söz konusu değildir. İstiğfar-tövbe imkânı, insan ölmediği sürece, ortadan kalkmaz. Mühürlenmeye rağmen ilerinden iman etmek isteyenler, az da olsa çıkacaktır. Yani kişi mührü kendisi yine kaldırabilir.

"... 'Kalplerimiz perdelidir/kılıflıdır/örtölüdür.' Hayır, Allah onların kalplerini inkârlarından dolayı mühürledi. Ne kadar da azı iman ediyor!" (Kur'an, Nisa (4) 155).

Allah'ı Görüyormuşçasına Yaşamak: İhsan

İhsan, insanın daima Allah'ın huzurunda olduğunu bilmesi ve O'nu görüyor gibi yaşamasıdır. **Rasulullah ihsanı** şöyle tanımlamıştır: "... Allah'ı görüyormuş gibi ibadet etmendir. Sen O'nu görmesen de O seni görür." (Hadis, Buhari, İman 37). **İhsan**, gerek ibadetlerin gerekse sosyal hayattaki bütün davranışların Allah rızası için güzel bir şekilde yerine getirilmesidir.

Allah'ı her an görüyormuş gibi yaşayan kişiler, Kur'an'da **muhsin** olarak isimlendirilmiş ve onlardan övgüyle bahsedilmiştir. Yüce Allah, “Onlar bollukta da darlıkta da Allah yolunda harcarlar, öfkelerini yenerler, insanları affederler. Allah işini güzel yapanları sever.” (Al-i İmran [3] 134) ayetinde **muhsinlerin** özelliklerinden bir kısmını belirtmiştir.

Lütfen düşünelim:

Sadece namazda mı Allah'ın huzurundayız? Patron işçisinin hakkını yerken, memur akrabasına torpil yaparken, esnaf müşterisini kandırırken kimin huzurunda?

İhsan, insana ince bir düşünce ve hassasiyet duygusu kazandırır.

En çok sevdiğim kimse,
bana ayıp ve kusurlarımı
haber verendir.

HZ. ÖMER

Allah'ın Vekili Olamaz!

Allah hiç kimseye vekillik görevi vermemiştir. Hiç kimse Allah'ın vekili olamaz! Allah, Rasulüne bile vekillik görevi vermemişken kim çıkıp **'ben Allah'ın vekiliyim'** diyebilir?

"Sadece ve sadece O'nu vekil tut." (Müzzemmil [73] 9).

"Vekil olarak Allah yeter!" (Ahzab [33] 48).

"Sen onların üzerinde vekil değilsin!" (En'am [6] 107).

"Benden başka hiç kimseyi vekil edinmeyin!" (İsra [17] 2).

Allah İçin Samimiyet: İhlas

İhlas, insanın bütün söz, davranış, inanç ve ibadetlerinde yalnızca Allah'ın rızasını gözetmesi demektir. İhlas, inançta samimi olmak yani kullukta Allah'a hiçbir Şeyi ortak koşmamaktır.

İhlas ve samimiyet, ibadetlerimizde olduğu gibi insanlarla olan ilişkilerimizde de önemli bir yere sahiptir. Mü'min, güvenilirlik vasfını içten ve samimi davranışlarla ortaya koymalıdır. Allah'ın rızasını ön planda tutarak samimiyetle yapılan her iş, Allah katında hayırlıdır.

İhlas ve samimiyet olduğu müddetçe sosyal ilişkilerde doğallık ve dürüstlük hâkim olur, insanlar arasında mala ve mevkie düşkünlük azalır, dünyevi çıkar ve hırslar kişilerin hayatından uzaklaşır. Bu sayede toplumda huzur ve mutluluk hâkim olur.

İhlasın zıddı ise riyadır. Riya gösteriş, iki yüzlülük, özü sözü bir olmama demektir.

İhlas Suresi

Bu sure, muhatabının Allah düşüncesini şirkten arındırmasından dolayı İhlas adıyla meşhur olmuştur. Sure isimleri, ashab tarafından verildiği için bu sureye bunun dışında Tevhid, Esas, Samed, Tefrid, Tecrid, Necat, Nisbe, Ma'rife, Cemal, Cerb, Mania, Mahdar, Müneffira, Berrae, Müzekkira, Nur, Eman ve Safiye diye de adlandırılmıştır.

Allah'ın Emir ve Yasaklarına Riayet: Takva

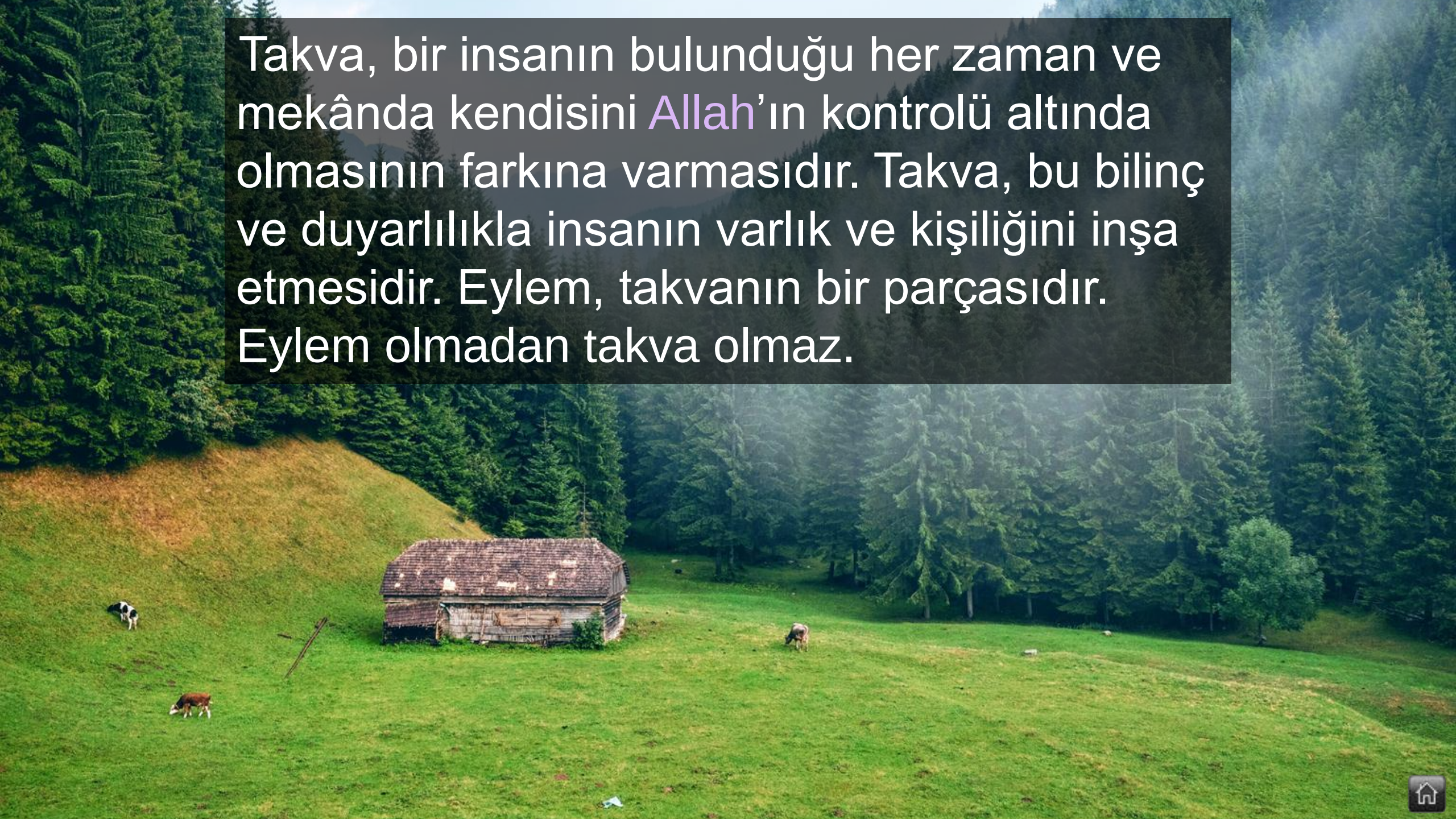
Takva korunmak, duyarlı, sorumlu olmak demektir.
Muttaki ise, sorumluluğunu bilen, günahlardan korunan, sorumlu davranan, hassas ve bilinçli kişi demektir.

Allah sorumluluk sahibi, ilkeleri ve prensipleri olan bir yaratıcıdır: “...O takva ehlidir (هُوَ أَهْلُ التَّقْوَى).” (Kur'an, Müddessir 56).

Takva, bir insanın bulunduğu her zaman ve mekânda kendisini Allah'ın kontrolü altında olmasının farkına varmasıdır. Takva, bu bilinç ve duyarlılıkla insanın varlık ve kişiliğini inşa etmesidir. Eylem, takvanın bir parçasıdır. Eylem olmadan takva olmaz.

Kur'an'ın indiriliş gayesinin muttaki, yani takva sahibi insanlar yetiştirmek olduğu söylenebilir *(Kur'an, Bakara [2] 2; Hakka [69] 48)*. Muttaki olmanın ölçüsü ve yolu Kur'an'a tâbi olmak, onu yaşamaktır. Kur'an'ı yaşamayan kişi, muttaki olamaz! *(Kur'an, Enam [6] 155)*.

Takva,

'Allah korkusu'

değil,

'Allah rızasını kaybetme korkusu' dur...

► İnsanlar bir tarağın dişleri gibi eşittirler.
Arabın Aceme üstünlüğü yoktur.
Üstünlük yalnızca takva iledir.

Hadis-i Şerif

Doğru Yol: Sırat-ı Müstakim

Sırat-ı müstakim, Allah'ın gösterdiği dosdoğru yol ve İslam dini anlamlarında kullanılır.

Kur'an'da **sırat-ı müstakim** olarak ifade edilen dosdoğru yol; her türlü aşırılıktan uzak, adaletli, ölçülü, dengeli bir yol, inanç ve yaşam biçimi şeklinde anlaşılmaktadır. **Yüce Allah** da **sırat-ı müstakim** yani dosdoğru yol üzeredir. O'nun kitabı **sırat-ı müstakime** çağırır. O'nun yolu dosdoğru olandır *(Kur'an, Hud [11] 56)*.

Bakara suresi 143. ayetinde “**orta (dengeli, örnek) ümmet**” ifadesinden ifrattan (*normalden fazla*) ve tefritten (*normalden az*) korunarak inancında, ahlakında, davranışlarında doğruluk, dürüstlük ve adalet çizgisinde kalmayı başaran dengeli, ölçülü, uyumlu nesil ve toplum anlaşılmaktadır.

Şiddet göstermeksizin kuvvetli,
zayıflık belirtmeksizin yumuşak ol.

Hz. Ömer

Allah Yolunda Mücahede: Cihad

Cehd جَهْد kökünden gelen ve Kur'an'da 41 kez yer alan cihad جِهَاد kelimesi farklı anlamlara gelir. Bu kelimenin Mekke dönemindeki anlamları şunlardır:

- Çalışmak, fedakârlık yapmak, her türlü imkânı seferber etmek (Kur'an, Ankebut [29] 69).
- Var gücünü ortaya koymak (Kur'an, En'am [6] 109; Fatır [35] 42; Maide [5] 53; Nahl [16] 38; Nur [24] 53).
- Kur'an'ı anlatmak [En büyük cihad] (Kur'an, Furkan [25] 52).

Medine döneminde ise cihad, bunlara ilave olarak şu anlamı da kazanmıştır:

- Saldırgana karşı kendini savunma savaşı, yani meşru müdafaa (Kur'an, Tahrim [66] 9; Tövbe [9] 73).

Medine dönemi ayetlerde geçen cihad kavramı Mekke dönemindeki dört anlamı dışlayan bir kavram değildir.

Her ne kadar Batılılar cihad için **holy war** (*kutsal savaş*) deseler de Kur'an böyle bir ifade kullanmaz. Bu anlam, haçlı seferleri için yüklenilmiş!

Cihadın tek anlamı savaşmak olsaydı bu Mekke'de mümkün olamazdı. Çünkü o dönemde Müslümanların ne savaşacak güçleri ne de orduları vardı! Mü'minler Mekke'de doğru dürüst bir topluluk halinde bile değillerdi. Fakat Kur'an buna rağmen bu az sayıdaki insanlardan da cihad etmelerini istemiştir.

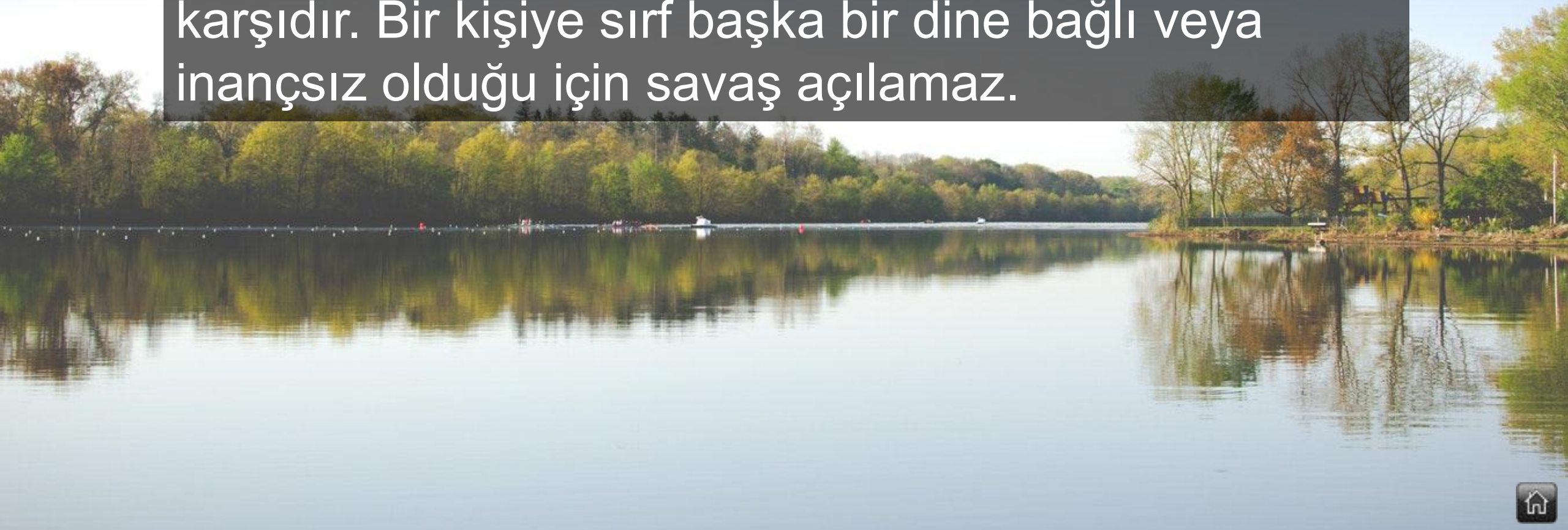
Cihad kavramı Mekke dönemi bağlamından kopartılıp sadece fiili savaş olarak sunulduğu zaman bazı ayetlerin anlaşılması imkânsızlaşır. Örnek olarak, “**Sen ey Nebi! İnkâr edenler ve münafıklarla cihad et. Onlara karşı dik dur...**” (Tahrim [66] 9; Tövbe [9] 73) ayeti, cihadın savaştan farklı bir şey olduğunun bir diğer kanıtıdır.

Zira **Rasulullah**, dış düşmana karşı savaşmışsa da toplumun içinde bulunan münafıklarla savaşmamıştır. Çünkü o, münafıkların kimler olduğunu bilmiyordu *(Kur'an, Tövbe [9] 101)*. **Rasulullah** nifakla yani ikiyüzlülerle cihad etmiştir. Nifakla cihad, ince bir siyasetle nifakın maskesini düşürmek, zararını önlemektir. Burada cihad cephe savaşı değil, gelecek tehlikenin önlenmesi için çaba harcanması anlamındadır.

Kur'an'da savaş **harb** (*muharebe*) ve öldürmek ise **kital** (*mukatele, katil*) kelimeleriyle ifade edilir. Cihadın her zaman yapılmasını isteyen **Rabbimiz** savaşa ise ancak şartlar oluşunca (*düşman saldırısı, zulüm...*) izin vermiştir. Kur'an'ın savaş emri, saldırganlara karşıdır. Bir kişiye sırf başka bir dine bağlı veya inançsız olduğu için savaş açılmaz.

Kur'an Savaşmaya Ancak Saldırı Olunca İzin Verir

Sebep	Sonuç	Ayet
Savaş açanlarla	savaşın.	Bakara [2] 190.
Onlar size savaş açmadıkça	onlarla savaşmayın.	Bakara [2] 191.
Size kim saldırırsa	aynısıyla/hak ettiği kadar siz de karşılık verin.	Bakara [2] 194.
Haksız yere saldırıya uğrayan Mü'minlere	savaşma izni verildi.	Hac [22] 39.
Anlaşmayı bozup savaşı başlatanları	bulduğunuz yerde öldürün.	Tövbe [9] 5, 12, 13.
Sizinle toplu olarak savaşırlarsa	siz de onlarla toplu olarak savaşın.	Tövbe [9] 36.

"...O müşrikleri bulduğunuz yerde öldürün." (Tevbe [9] 5).

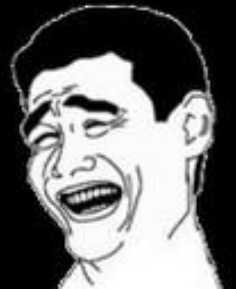
Ateistler, İslam ve şiddet konusunda hep bu ayeti gösterirler. Oysaki Kur'an'ı doğru anlayabilmek için bir **ayetin bağlamına** (siyak-sibak/ konteks), yani birkaç ayet önce ve sonrasına da bakmak gerekir.

Peki, bu ayet kimlerle ilgili? Bu ayet tüm inanmayanlarla ilgili değil, sadece **yapılan anlaşmayı** (Hudeybiye) **bozan bir grup müşrikle** (Allah'a ortak koşanla) **ilgilidir** (1. ayet).

Niye böyle bir tepki verilmiş? Çünkü bunlar, **anlaşma yaptıkları halde yeminlerini bozup** (12. ayet) **saldırıyı ilk başlatanlardır** (13. ayet).

Zaten öldürmeden yakalamak mümkünse ya da teslim olurlarsa, illa da öldürmeleri gerekmiyor (5. ayet). Anlaşmaya bağlı kalıp dürüst davranan müşriklere karşı Müslümanların da dürüst davranmaları gerektiği emredilir (4. ve 7. ayetler).

Görmek istedikleri bir şeyi **cımbızla** çeker gibi alıp sadece onu sunanlara hemen kanmayın :)

Kur'an'a göre cihad, insan öldürmek değil, savaş ortamında bile olsa Allah yolunda insan kazanmak için en güzel biçimde yapılan tüm faaliyetlerin adıdır. Allah Rasulü insan öldürmek için değil, vahiy ile insan kazanmak için gönderilmiştir. Cihadın zirvesi ise, muhataplara Kur'an'ı anlatmaktır.

Fetih suresi Mekke'nin Fethi için
inmemiştir! Fetih suresi, Hudeybiye barış
anlaşmasından hemen sonra indi *(Bkz. örneğin,
İbn Kesir, Hadislerle Kur'an-ı Kerim Tefsiri, Fetih Suresi).*

Kur'an savaşı değil, barışı fetih olarak niteler.

Ali ibn Ebu Talib, bir savařta, karřı karřıya geldiđi dűřmanı tepeler ve yere yıkar. Tam kılıcıyla öldüreceđi sırada, dűřman onun yüzüne tükürür. **Ali ibn Ebu Talib**'in, bu durumda daha büyük bir hiddetle dűřmanı öldürmesi beklenirken, en ufak bir darbe bile vurmada onu serbest bırakır. Dűřman, řaşkınlık içerisinde sorar: “**Niçin beni öldürmedin? Oysa ben sana hakaret ettim...**”

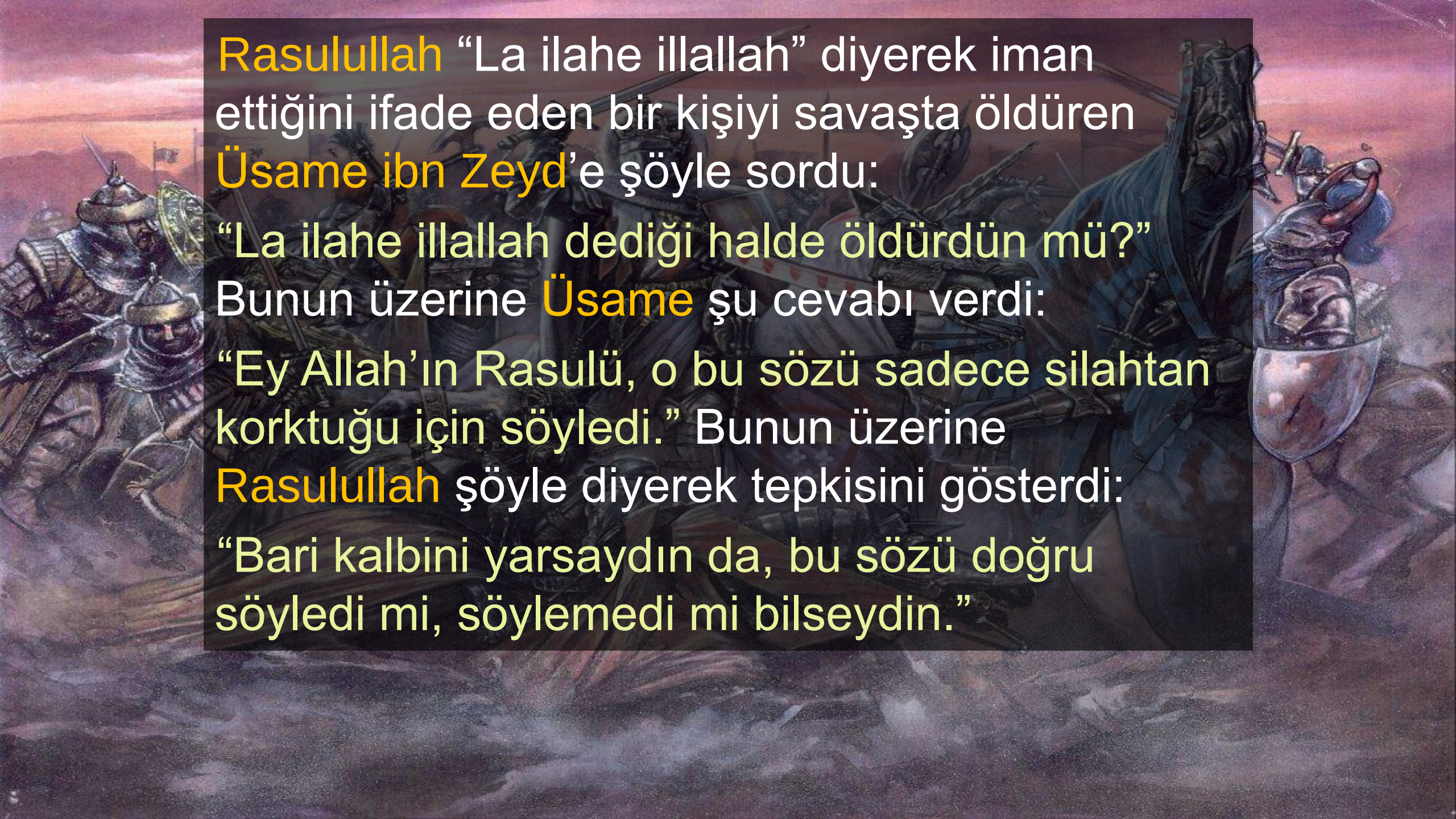

Büyük sahabi şu karşılığı verir:

“Ben seninle Allah yolunda ve Allah’ın rızasını kazanmak için savaşıyordum. Sen yüzüme tükürünce kinlendim, sana kızdım. Eğer o an öldürseydim sana kızgınlığımdan bunu yapmış olacaktım. Bu yüzden seni serbest bıraktım.”

Düşman, bu sözler üzerine Müslüman olur...

Rasulullah “La ilahe illallah” diyerek iman ettiğini ifade eden bir kişiyi savaşta öldüren **Üsame ibn Zeyd**’e şöyle sordu:

“La ilahe illallah dediği halde öldürdün mü?”

Bunun üzerine **Üsame** şu cevabı verdi:

“Ey Allah’ın Rasulü, o bu sözü sadece silahtan korktuğu için söyledi.” Bunun üzerine

Rasulullah şöyle diyerek tepkisini gösterdi:

“Bari kalbini yarsaydın da, bu sözü doğru söyledi mi, söylemedi mi bilseydin.”

"Barış zamanı oğullar babalarını toprağa verirler, savaş zamanı babalar oğullarını"

Heredot

Cinayet, Şirkten
sonra en bűyűk
gűnahtır,
dűnyevi ve
uhrevi
sorumluluğu
vardır. Birisini
kasten űldűrenin
cezası, temelli
kalacağı
cehennemdir
(Kur'an, Nisa
[4] 93).

John Lennon (*Beatles*): **Imagine.**

“Hayal et bütün insanların bu gün için yaşadığını...
Hiç ülke olmadığını hayal et. Bunu yapmak zor değil
Öldürecek ve uğruna ölecek bir şey yok
Ve din de yok...”

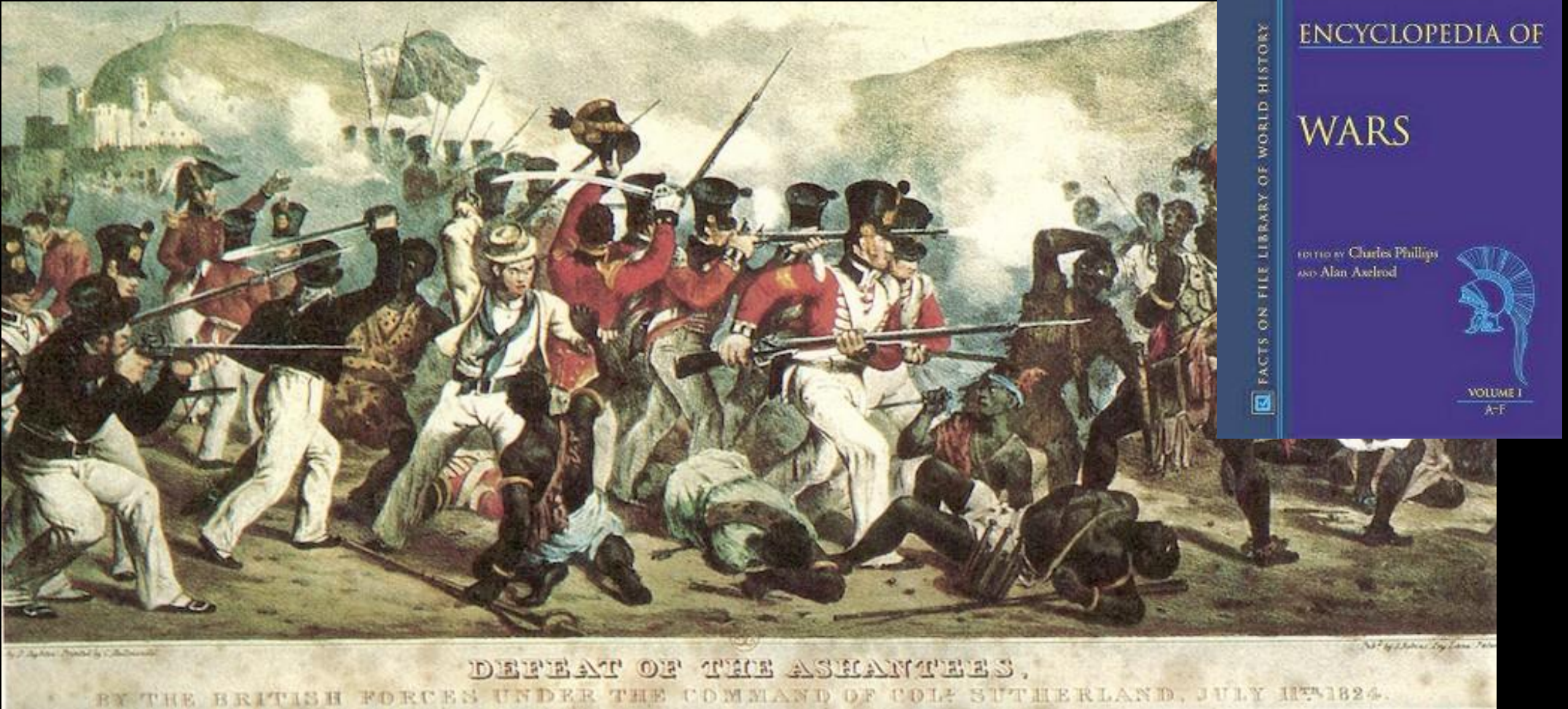
Tartışıyoruz: Savaşın sebebi dinler
midir, yoksa bazı siyasetçi ve din
insanlarının onları çıkarları için
kullanmaları mıdır?

John Lennon
johnlennon.com

Savaşların Suçlusu Dinler Midir?

Savaşların Ansiklopedisi isimli kapsamlı çalışmada 1763 savaş listelenmiştir (*Charles Phillips, Alan Axelrod, Encyclopedia of Wars, Facts on File, New York 2004*).

Söz konusu 1763 savaştan sadece 123 tanesinin dini sebeplerle ilgili olarak sınıflandırılabileceği ortaya çıkmıştır.

Dini sebeplere dayalı olarak sınıflandırılabilen 123 savaşın, listelenen 1763 savaşın %7'den azına, söz konusu savaşlarda öldürülen insan sayısının ise savaşlarda öldürülen insan sayısının %2'sinden azına karşılık geldiği görülmüştür.

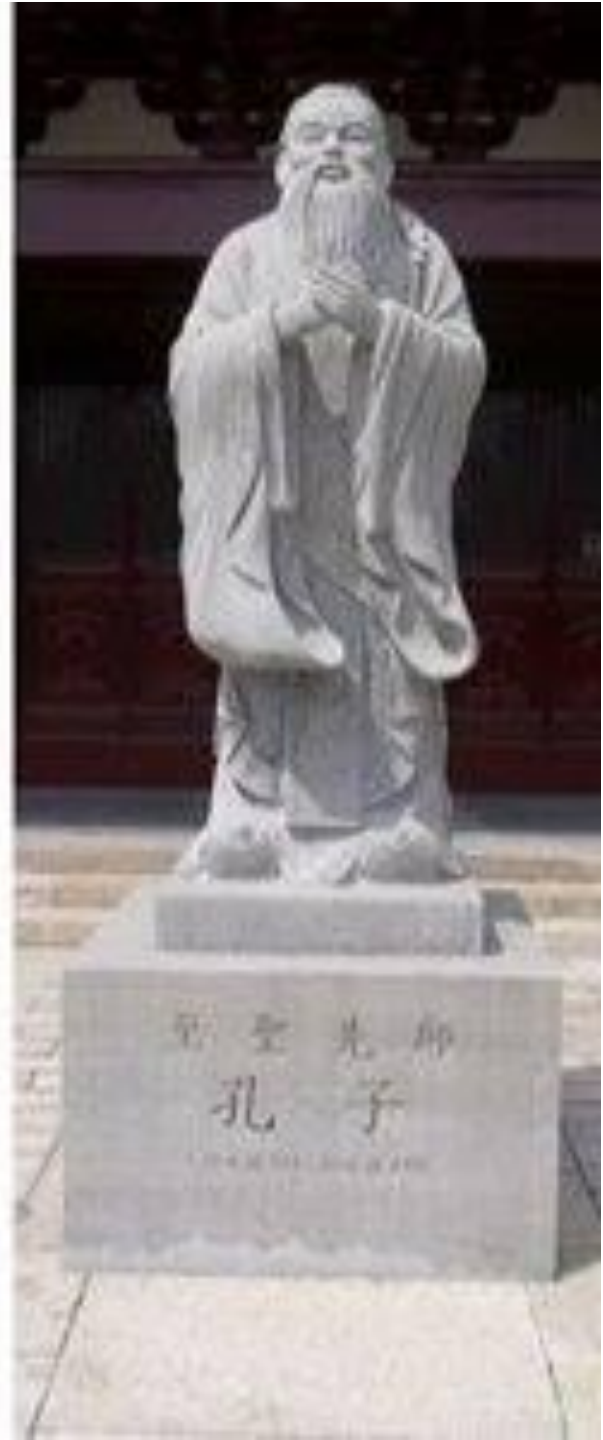
Selahattin Eyyubi (1138-1193) komutasındaki İslam orduları, işgal altındaki Kudüs'ü geri almak için kuşattığında, haçlı ordularının direnme gücü kalmamıştı. Ancak **Selahattin Eyyubi**, kan dökülmesin diye, Kudüs'ten çekilmeleri için onlara süre tanıdı. Böylece binlerce hayat kurtulmuş oldu *(Işın Demirkent, "Haçlılar," Diyanet İslam Ansiklopedisi, c. 14, s. 535-536).*

Buna karşılık daha önce örneğin 1099'da Kudüs'ün düşmesi üzerine şehirdeki kadın, çocuk, yaşlı dahil 40 bin Müslüman ve Yahudi, iki gün içerisinde Haçlı orduları tarafından katledildi.

İnsanları niçin
öldürüyorsunuz,
biraz bekleyin,
zaten ölecekler.

İslam Köleliği Kaldırmadı Mı?

Kur'an, Bedir savaşından önce inmiş olan Muhammed suresi 4. ayeti ile köleliği kaldırmıştır. Bu ayet, savaş esirleri için sadece ve sadece iki seçenek sunmaktadır: Esirler ya fidyeyle veya karşılıksız serbest bırakılacaklardır! Ayette başka bir seçenek sunulmamaktadır. Zaten Kur'an'ın hiçbir ayetinde esirlerin köle yapılmasından söz edilmez.

Rasulullah bu çözüümü, 68 adet Bedir Savaşı esirine uygulamıştır. Bunların 60'ı Mekke'den gelen mallarla, diğerleri de çocuklara okuma-yazma öğretmek yani çalışma karşılığında serbest bırakılmıştır. Ama tamamı bırakılmıştır, hiçbirisi köleleştirilmemiştir! **Rasulullah**'ın herhangi bir esiri köleleştirdiği mevcut değildir.

Mevcut köleler ise çeşitli vesilelerle, suçların kefareti olarak serbest bırakıldılar. Mevcut kölelerin bir anda serbest bırakılmaları büyük sıkıntılara yol açabilecekti:

ABD'de 1861-1865 yılları arasında süren iç savaşı köleliğe karşı olan Kuzeyliler kazanmıştı. Bunun sonucu Güneyde bir anda özgür bırakılan yüzbinlerce köle işsiz, yiyeceksiz, evsiz kaldı.

Bu durum hem hayatını hep esarete geçiren köleler hem de toplum için büyük sorunlara yol açtı. Yine toplu halde serbest bırakılan köleler ayaklanmalara da sebep olabilirlerdi (*Zenc [zenciler] isyanları*). Bu nedenle İslam mevcut kölelerin özgür bırakılmasını, bir sürece bağlı, aşamalı olarak gerçekleştirmiştir.

Fakat ne yazık ki
gelenek, Kur'an'daki
bu ayetleri çarpıtarak
köleliği sürdürmüştür!

İyi, Doğru ve Güzel Davranış: Salih Amel

Kur'an'da iman ile salih amel arasında kuvvetli bir bağ kurulmuştur:

“Erkek veya kadın olsun her kim inanmış olarak salih amel işlerse, onu hoş bir hayatla yaşatırız ve onların ödülünü yaptıklarının en güzeli ile veririz.” *(Kur'an, Nahl 9[16] 7).*

Salih amel (*salihat*), sahibini ve başkalarını ıslah edici, düzeltici, üçüncü şahıslara yönelik eylemler demektir. Allah'a itaat, namaz, zekât gibi ibadetler ise **hasenattır** (*Kur'an, Hud [11] 23; Bakara [2] 277*). Mesela gece namazı kılmak **hasenat**, başkası düşmesin diye yoldaki bir taşı kenara koymak **salihattir**.

Hayvanlara
her türlü yardım

Salih ameldir

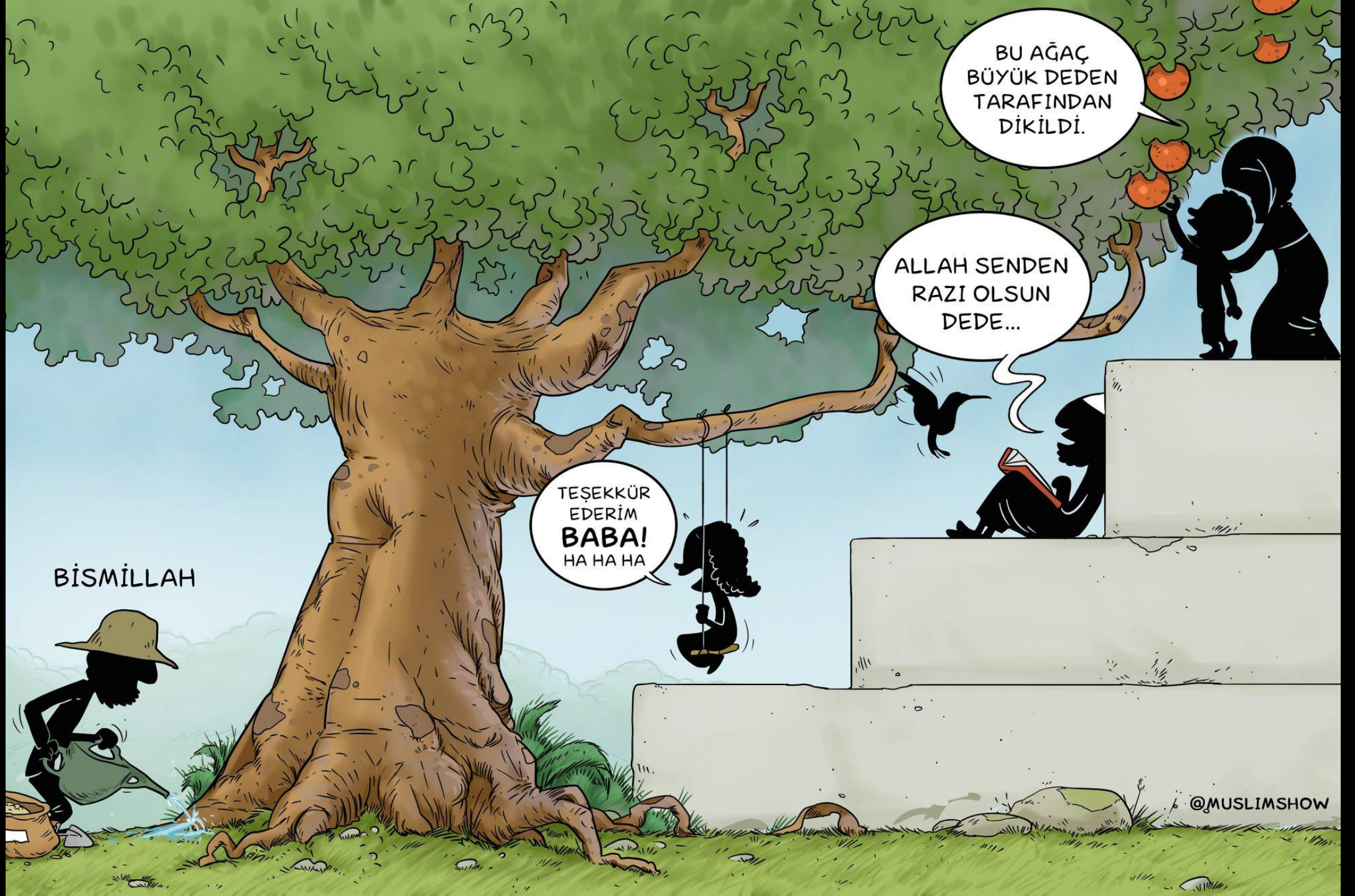

**“Asra yemin olsun ki,
insan mutlak bir hüsrandır.”**

İman edip de sâlih ameller işleyenler,
birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye
edenler müstesna.

ASR SURESİ

BU AĞAÇ
BÜYÜK DEDEN
TARAFINDAN
DİKİLDİ.

ALLAH SENDEN
RAZI OLSUN
DEDE...

TEŞEKKÜR
EDERİM
BABA!
HA HA HA

BİSMİLLAH

Kur'an'dan Mesajlar

“İman edip dünya ve ahiret için yararlı işler yapanlara gelince, onlar için de konak olarak firdevs cennetleri vardır. Orada ebedî kalacaklardır. Oradan hiç ayrılmak istemezler. De ki: ‘Rabbimin sözleri için denizler mürekkep olsa ve bir o kadar mürekkep ilave etseydik dahi rabbimin sözleri bitmeden önce mutlaka deniz tükenirdi.’ De ki: ‘Ben, yalnızca sizin gibi bir insanım. Şu var ki bana, ilahınızın, sadece bir ilah olduğu vahyolunuyor. Artık her kim Rabbine kavuşmayı bekliyorsa dünya ve ahirete yararlı iş yapsın ve Rabbine ibadette hiçbir şeyi ortak koşmasın.” (Kehf [18] 107-110).

Kehf suresi 107 ve 108. ayetlerde Allah'ın hoşnutluğunu kazanmaya gayret edip amellerini O'nun emirleri doğrultusunda ve rızasına uygun biçimde gerçekleştirmeye çalışanların firdevs cennetlerine yerleştirilecekleri ve orada ebedî kalacakları bildirilmektedir. Firdevs cennetine kavuşmak, iman ve salih amelle olur.

Kaynakça

- Bekir Çelik, Ebru Karataş vd., **Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi**, 11. Sınıf, MEB, Ankara 2018.
- **İlmi hal, İman ve İbadetler**, c. 1-2, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., Ankara 2008.
- **İslam Ansiklopedisi**, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi, İstanbul.

